

EZOTERICKÁ KOZMOLÓGIA

RUDOLF STEINER

GA 94

II. Poslanie manicheizmu

26. mája 1906, Paríž

Účelom tejto prednášky je rozšíriť a prehĺbiť to, čo bolo povedané v predchádzajúcej prednáške.

Rozdiel medzi okultnými bratstvami pred a po kresťanstve je v tom, že *pred* príchodom kresťanstva bolo ich hlavným poslaním strážiť posvätnú tradíciu; *potom* mala formovať a formovať budúcnosť. Okultná veda nie je abstraktná a mŕtva, ale aktívna a živá.

Kresťanský okultizmus je odvodený od manichejcov, ktorých zakladateľ Manes žil na Zemi tristo rokov po Ježišovi Kristovi. Podstata manichejského učenia sa týka doktríny dobra a zla. V bežnom myslení sú Dobro a Zlo dve neredukovateľné vlastnosti, z ktorých jedna – Dobro – musí zničiť druhú – Zlo. Pre Manichejcov je však Zlo integrálnou súčasťou vesmíru, spolupracuje na jeho vývoji, aby ho napokon dobro pohltilo a premenilo. Veľkou črtou manicheizmu je, že študuje funkciu zla a utrpenia vo svete.

Aby sme pochopili vývoj ľudstva, treba ho vnímať v celom jeho rozsahu. Len tak môžeme vidieť jeho vysoký ideál. Veriť, že ideál nie je potrebný na konanie, je veľká chyba. Človek bez ideálov je človekom bez moci. Funkcia ideálu v živote je ako funkcia pary v motore. Para zahŕňa na malej ploche obrovskú rozlohu „kondenzovaného priestoru“ – preto jej obrovská sila

expanzie. Magická sila myšlienky je rovnakej povahy. Pozdvihnime sa teda k myšlienke ideálu ľudstva ako celku, vedeného niťou jeho vývoja v časových epochách. Systémy ako Darwin tiež hľadajú túto vodiacu niť. Vznešenosť darwinovského myslenia nie je sporná, ale nevysvetľuje integrálnu evolúciu človeka. Vidí len nižšie, podradné prvky. Tak je to so všetkými čisto fyzikálnymi vysvetleniami, ktoré neuznávajú duchovnú podstatu ľudského bytia. Evolučné teórie založené výlučne na fyzikálnych faktoch pripisujú človeku živočíšny pôvod, pretože veda zistila, že u skamenelého človeka obočie chýba. Okultizmus, vediac, že fyzický človek je len výrazom éterického človeka, vidí niečo úplne iné. V súčasnosti má éterické telo človeka prakticky rovnakú formu ako jeho fyzické telo, aj keď trochu presahuje. Ale čím ďalej sme v histórii, tým väčší je rozdiel vo veľkosti medzi éterickou hlavou a fyzickou hlavou. Zistilo sa, že éterická hlava je oveľa väčšia. Bolo tomu tak najmä v období pozemského vývoja, ktorý predchádza nášmu vlastnému. Muži žijúci v tom čase boli Atlantania. Geológovia skutočne začínajú objavovať stopy starovekej Atlantídy, minerálov a flóry tohto starovekého kontinentu, ktorý je teraz ponorený pod oceánom, ktorý nesie jeho meno. Stopy človeka samotného ešte neboli objavené, ale to je len otázka času. Okultné proroctvá vždy predchádzali autentickým dejinám.

Predná časť ľudskej hlavy sa začala rozvíjať u európskych rás, ktoré nasledovali po rasách z Atlantídy. Ťažiskový bod vedomia u Atlantánov ležal mimo čela, v éterickej hlave. Dnes leží vo fyzickej hlave, trochu vyššie ako nos.

Nifelheim alebo *Nebelheim* (krajina hmly) v germánskej mytológii je krajina Atlantánov. V tom veku bola Zem teplejšia a stále ju obklopovali parné oblaky. Kontinent Atlantída bol zničený sériou záplav, v dôsledku ktorých sa pozemská atmosféra vyčistila, – Vtedy a len vtedy prišla modrá obloha, búrka, dážď, dúha. Preto Biblia hovorí, že keď Noemova archa spočinula, dúha, „luka v

oblaku“ bola novým znakom spojenectva medzi Bohom a človekom.

„Ja“ árijskej rasy bolo možné vedome realizovať len vtedy, keď bolo éterické telo centralizované vo fyzickom mozgu. Až dotedy nemohol človek začať hovoriť: „Ja.“ Atlantania o sebe hovorili v tretej osobe.

Darvinizmus urobil veľa chýb, pokiaľ ide o diferenciáciu vyjadrenú rasami skutočne existujúcimi na Zemi. Vyššie rasy nezostúpili z nižších rás; naopak, to druhé predstavuje degeneráciu vyšších rás, ktoré im predchádzali. Predpokladajme, že existujú dvaja bratia – jeden z nich je pekný a inteligentný, druhý škaredý a tupý. Obaja pochádzajú od toho istého otca. Čo by sme si mali myslieť o človeku, ktorý veril, že inteligentný brat pochádza z idiota? To je druh chyby, ktorú urobil darwinizmus v súvislosti s rasami. Človek a zviera majú spoločný pôvod; zvieratá predstavujú degeneráciu jedného spoločného predka, ktorého vyšší vývoj sa prejavuje u človeka.

Nemalo by to viesť k pýche, pretože len vďaka nižším kráľovstvám sa mohli vyššie rasy rozvinúť.

Kristus umýva nohy apoštolom. To je symbol pokory Zsvätenca voči svojim nižším. Zsvätenec vďačí za svoju existenciu tým, ktorí nie sú zsvätení. Preto je hlboká pokora tých, ktorí skutočne *vedia*, tvárou v tvár tým, ktorí to nevedia. Tragickým aspektom kozmickej evolúcie je, že jedna trieda bytostí sa musí ponížiť, aby mohla povstať druhá. V tomto zmysle môžeme oceniť krásu Paracelsových slov: „Pozoroval som všetky bytosti – kamene, rastliny, zvieratá – a nezdajú sa mi nič iné ako roztrúsené písmená, človek je slovo, živý a celý.“

Zvieratá sú vykryštalizované vášne.

V priebehu evolúcie ľudí a zvierat podriadený zostupuje od vyššieho.

Rozpory v človeku, spôsob, akým sa v ňom živly miešajú, tvoria jeho *karmu*, jeho osud.

Tak ako sa človek vyrval zo zvieráťa, vytrhne sa zo zla. Ale ešte nikdy neprešiel takou vážnou krízou, ako je tá dnešná.

Zlo a dobro sú stále v človeku, rovnako ako v minulosti boli v ňom zvieratá.

Cieľom manicheizmu je sublimovať ľudí, aby sa stali vykupiteľmi.

Majster musí byť služobníkom všetkých.

Skutočná morálka vyplýva z pochopenia mocných zákonov vesmíru.